

Як поєднати всі вищезазначені форми освіти? На сьогоднішній день, у викладача є можливість обирати будь-який з цих видів, проте найбільш оптимальним буде поєднання традиційних курсів підвищення кваліфікації в закладі післядипломної освіти (формальна освіта), курсів, семінарів та інших заходів, що дозволить швидко отримати потрібні знання та навички (неформальна освіта) та самоосвіту (інформальну), яка допоможе викладачеві підвищити свій професійний рівень.

Як все ж таки вдало і успішно поєднати різні види здобуття освіти та чітко побудувати власну траєкторію навчання? Ось деякі поради: зареєструйтеся на курси підвищення кваліфікації в закладі післядипломної освіти; слідкуйте за оголошеннями в соціальних мережах, підпишіться на новини від неурядових організацій, які здійснюють навчання вчителів, відвідайте масові заходи – конференції, майстер-класи. Складіть для себе список або ж додайте до календаря професійних заходів (тренінгів, дистанційних курсів тощо), які дадуть максимум потрібних знань та навичок; складіть список умінь (компетентностей), якими ви б хотіли оволодіти в майбутньому, аби стати ще більшим професіоналом своєї справи чи просто втілити свою мрію в життя; завантажте підручники, відеоролики, придбайте необхідну літературу та розпочинайте навчання [1].

Список використаних джерел

1. «Інформальна освіта, навички XXI століття, неформальна освіта, сертифікація вчителів, формальна освіта»//Режим доступу: <http://teach-hub.com/formalna-neformalna-ta-informalna-osvita-vchitelya/>

А. М. Гомон

к. філол. н., доцент кафедри української, російської мов і прикладної лінгвістики ХТУ «Харківський політехнічний інститут»

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ ЯК СИМВОЛ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

19 вересня 1991 року у житті України сталася значна культурно-історична подія: Верховна Рада видала розпорядження про відновлення Києво-Могилянської академії як незалежного вищого навчального закладу. Наступного року відбулося урочисте освячення закладу під назвою Університет «Києво-Могилянська академія». Це було дійсно неординарне явище: відродження знищеної свого часу московськими колонізаторами славетної Києво-Могилянської академії – однієї з найбільших національно-культурних святинь українського народу.

Україна, принаймні з XIV ст., не була такою темною і неосвіченою, як про це твердять деякі ідеологічно заангажовані науковці. Соціально-політичні та економічні фактори настійно вимагали появи високоосвічених людей – учених, лікарів, дипломатів, перекладачів, письменників, художників тощо. Найпершим навчальним закладом вищого гуманітарного типу в Україні була Острозька школа, чи Острозький греко-слов'яно-латинський колегіум.

У 1632 році архімандрит Києво-Печерської Лаври Петро Могила у приміщенні Троїцької церкви влаштував «гімназійон» для засвоєння «вільних наук грецькою, слов'янською та латинською мовами». Це був навчальний заклад, що об'єднав у якісно нову освітню цілісність відому Київську братську школу та засновану Петром Могилою у 1631 році Лаврську школу. Ця школа і почала діяти під назвою колегії, тобто як школа вищого типу. І хоча назву «Києво-Могилянська академія» було «пожаловано» їй грамотою Петра I лише 11 січня 1694 року, є всі підстави стверджувати, що функціонував цей заклад як академія не з часу

царської грамоти, а саме з 1632 року.

Колегія була тією українською вищою школою, яка не поступалася своєю структурою, змістом навчальних програм, рівнем освіти вимогам європейських вищих закладів. У колегії стежили за тим, щоб національні традиції поєднувалися з досягненнями європейської та освітньої думки. Києво-Могилянський колегіум XVII ст. повністю відповідав загальноєвропейській структурі та прирівнювався до стандартів і вимог її освітньої системи. Складався він із восьми класів, які називалися школами: фара, чи аналогія, інфима, граматика, синтаксима, поезія, риторика, філософія, згодом додалося богослов'я. До 1680 року курс навчання тривав сім років. Адміністрація складалася з ректора, його заступника – префекта, суперінтенданта із викладачів; візитатора, сеньйора, директора і цензора – із студентів. Навчання у молодших класах проводили дидаסקали-вчителі, а в старших – професори.

Найціннішим капіталом колегіуму-академії були її викладачі, професори. Достатньо назвати такі видатні імена, як Феофан Прокопович, Михайло Козачинський, Георгій Кониський, Інокентій Гізель, Стефан Яворський та багато інших. Завдяки ідейній спрямованості всієї системи навчання у Києво-Могилянській академії її прогресивні професори прагнули спиратися на доктрини, які суперечили не лише схоластизованому аристотелізму, а й вченням представників іншої схоластики. У своїх пошуках вони натрапляли на італійський гуманізм, віяння епохи Відродження, на філософію і науку Нового часу, внаслідок чого змінювалися ціннісні орієнтації усїєї вітчизняної філософії, зумовлені зародженням нового суспільного ладу.

Професори Києво-Могилянської академії наприкінці XVII – на початку XVIII ст. визнавали вчення М. Коперника і Г. Галілея. Г. Кониський відверто зазначав, що не бачить інших причин, крім Св. Письма, яке суперечить ученню М. Коперника, щоб ігнорувати це вчення. Він же наголошував на розбіжностях між Св. Письмом і науковими даними.

Значення Києво-Могилянської академії поширювалося не тільки на простори України. Це був навчальний заклад загальнослов'янської ваги, де вчилися десятки і сотні молодих людей з Болгарії, Сербії, Чехії, Словаччини. Всього у 1736 році в академії навчалося 127 іноземних студентів, у 1737 році – 122, у 1790 році – 47.

Незаперечна також роль академії у поширенні освіти на теренах Московії. Значення її у поширенні культури у Росії було досить вагоме, оскільки, за словами російського вченого О. Пипіна, на той час у Росії панували церковний фанатизм та повна ворожнеча до науки, впертий застій, моральне здичавіння, жорстокість та нетерпимість до будь-якого інакомислення. У тогочасній Москві дивилися на будь-яку науку як на «порождение исконного врага рода человеческого – диявола». Водночас Москва почала за високу платню запрошувати киян і просто вимагати їх для вченої праці. За свідченням О. Пипіна, з середини XVII ст. Москва нарешті зрозуміла, що для книжної справи потрібні справжні вчені люди; у себе таких людей майже не було, то їх почали кликати з Києва. Розпочався масовий відплив талантів, розумів до Росії, почалася політика найбрутальнішої русифікації.

Тяжкі часи настали для академії в часи Петра I та Катерини II. З одного боку, у цей час адміністрація, професори і передова українська громадськість намагалися за будь-яку ціну зберегти славу єдиного вищого закладу України. З другого – вона поступово втрачає світський характер і дедалі підпорядковується програ-

мам звичайних російських духовних училищ. Але попри всі перешкоди, факт європейського авторитету і слави Києво-Могилянської академії у другій половині XVII ст. незаперечний. Відомо, що вона стала взірцем для заснування в Москві перших загальноосвітніх навчальних закладів вищого типу. На думку Д. Вишневецького, майже всі училища Росії тих часів зобов'язані або своїм виникненням, або своїм внутрішнім ладом саме Київській академії. Таким чином, протягом майже всього XVIII ст. Києво-Могилянська академія не тільки репрезентувала вищу науку в Росії, а й на початку заснування там навчальних закладів мала універсально-освітнє значення для всієї імперії.

Відродження Києво-Могилянської академії, після 175-річної перерви, – яскравий приклад незнищенності та неперервності української вищої освіти, покликання якої, насамперед, полягає у вихованні високоосвічених кадрів для управління державою та репрезентації України на міжнародній арені.

В. С. Лавренко

заступник директора з наукової роботи

Дніпропетровського національного історичного музею імені Д.І. Яворницького

ФОРМИ НАУКОВО-ПРОСВІТНИЦЬОЇ РОБОТИ МУЗЕЮ ONLINE В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Довготривалий карантин у зв'язку з пандемією коронавірусу став викликом як для формальної освіти, так і для науково-просвітницької роботи музеїв. Вже на момент оголошення карантинних заходів у Дніпропетровській області 13 березня 2020 р. було зрозумілим, що навіть якщо карантин триватиме лише три тижні (перші розпорядження обласної влади були розраховані саме на такий термін), музеї мають у якийсь спосіб продовжувати свою діяльність у соціальних мережах, інакше вони ризикують втратити свою постійну аудиторію. Тож карантин був сприйнятий переважною більшістю музейних співробітників не як проблема, а як виклик, на який треба відповідати.

За час карантину у Дніпропетровському національному історичному музеї імені Д. І. Яворницького (далі – ДНІМ) було реалізовано декілька форм взаємодії з аудиторією онлайн. Висвітлення цих форм та аналіз їх ефективності і стали метою нашої розвідки.

1. Найпершою формою дистанційної взаємодії музею з аудиторією стала публікація постів у соціальних мережах. Вона не потребувала додаткових ІКТ-компетенцій музейників чи додаткового обладнання окрім домашніх ПК чи навіть мобільних телефонів. Пости знайомили віртуальних відвідувачів з непересічними експонатами колекції, з цікавими фактами з локальної історії, видатними земляками. Найбільшою популярністю користувалися дописи, присвячені тому, чим можна зайняти дитину під час карантину. На основній сторінці музею у Facebook (<https://www.facebook.com/yavornytskiymuseum/>) загалом було опубліковано 15 дописів (кожен день новий пост робили по черзі відділи історичного музею), за підсумками акції, яка проходила з 16 по 31 березня, відбулася онлайн-вікторина по змісту цих публікацій серед підписників. На сторінці музею «Літературне Придніпров'я» (відокремлений підрозділ ДНІМ) у Facebook (<https://www.facebook.com/litmuseumdnipro/>) відбувалася публікація есе в рамках рубрики «Сторінки літературної історії Придніпров'я». Загалом опубліковано 7 дописів, які по суті є самостійними дослідженнями, викладеними у популярній формі. На сторінці відокремленого підрозділу ДНІМ «Меморіальний будинок-